

Diarienummer KS-25-00359

Svar på interpellation – Färdtjänst

Frågeställningar

1. Hur motiverar du att personer med omfattande funktionshinder nu nekas färdtjänst, trots att de tidigare har bedömts ha behov av den?
2. Anser du att det är rimligt att hänvisa personer till kollektivtrafik som i praktiken inte finns?
3. På vilken grund har kommunen beslutat att förändra sin tillämpning av färdtjänstreglerna
4. Avser kommunen att se över riktlinjerna för färdtjänst så att de bättre anpassas till de faktiska förhållandena i Norsjö kommun?
5. Om inte, vilka andra möjligheter är du beredd att införa för att säkerställa att personer med funktionshinder inte uteslås från samhället på grund av bristande transportmöjligheter?

Interpellationens frågeställningar är kopplade till att fler individer fått avslag på sin ansökan om färdtjänst under början på 2025, utifrån striktare handläggning. I interpellationen hänvisas till en artikel rörande individer inom LSS och att dessa är hänvisade till kollektivtrafik som inte finns.

Bakgrund

Varje kommun ansvarar för att för sina kommuninvånare, för att anordna färdtjänst av god kvalitet inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. Frågor om färdtjänsttillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd. Handläggningen sker utifrån *Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst KS-20/00029* som är ett komplement till Lag om färdtjänst (1997:736) samt Lag om riksfärdtjänst (1997:735) som reglerar rätten till färdtjänst och riksfärdtjänst.

Tillstånd till färdtjänst ska meddelas den som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer. I lagen framgår inte vilka funktionshinder som avses, men det ska finnas ett samband mellan funktionshinder och svårigheter att resa. Den som kan, även med vissa svårigheter, resa med allmänna kommunikationsmedel, har inte rätt till färdtjänst. Rätt till färdtjänsttillstånd utreds och bedöms individuellt. Färdtjänsttillståndet kan anpassas efter den enskildes individuella funktionshinder och behov.

Ett intyg från medicinskt legitimerad profession kan komma att efterfrågas som en del i beslutsunderlaget. Intyget i sig berättigar inte till färdtjänsttillstånd.

Färdtjänst utgår inte för resor som annan huvudman ansvarar för, till exempel sjukresor, resor till och från skola och särskola där rätt till skolskjuts föreligger, resor för personer i arbetslivsrelaterad rehabilitering, resor för personer folkbokförda i annan kommun med flera - utan det handlar om resor till exempelvis frisör, optiker, affär, teater, idrottsevenemang och andra aktiviteter.

Svar på frågeställningar

Hur motiverar du att personer med omfattande funktionshinder nu nekas färdtjänst, trots att de tidigare har bedömts ha behov av den?
Det är svårt att uttala sig generellt om varför personer som tidigare haft behov av färdtjänst får avslag vid ny ansökan. De grundläggande kriterierna för att beviljas färdtjänststillstånd är att man är folkbokförd i Norsjö kommun, har ett varaktigt funktionshinder som gör att den enskilde har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel samt att sökanden har ett funktionshinder som är varaktigt i minst tre månader från ansökningstillfället. Att förflyttning eller resa inte kan genomföras obehindrat eller med vissa svårigheter berättigar inte till färdtjänst utan för att beviljas färdtjänst krävs att svårigheterna ska vara väsentliga (7 § lagen om färdtjänst). Färdtjänststillståndet är i regel tidsbegränsat då situationen kan förändras, så att de grundläggande kriterierna inte längre uppfylls. Vid ny ansökan kan det då innebära att individen får avslag på grund av den enskildes situation har förändrats eller till exempel att tidigare bedömning har gjorts på felaktig eller otillräcklig information.

Anser du att det är rimligt att hänvisa personer till kollektivtrafik som i praktiken inte finns?

Kommunmedborgare som inte har körkort eller saknar tillgång till bil eller inte kan få skjuts är hänvisade till den kollektivtrafik som finns. Att kollektivtrafik inte finns är inte ett kriterium för att bevilja färdtjänststillstånd, där är lagen tydlig. Bedömningen görs endast utifrån de grundläggande kriterierna.

På vilken grund har kommunen beslutat att förändra sin tillämpning av färdtjänstreglerna

Det har inte fattats något aktivt beslut att förändra tillämpningen av riktlinjer för färdtjänst, handläggning av ärenden utvärderas kontinuerligt och en enskild handläggare ska inte aktivt eller regelbundet göra avsteg från gällande riktlinjer eftersom det kan innebära att enskilda individer gynnas samt merkostnader som inte ryms inom ram.

Avser kommunen att se över riktlinjerna för färdtjänst så att de bättre anpassas till de faktiska förhållandena i Norsjö kommun? Om inte, vilka andra möjligheter är du beredd att införa för att säkerställa att

personer med funktionshinder inte uteslås från samhället på grund av bristande transportmöjligheter?

Riktlinjer kan naturligtvis vara mer generösa än lagstiftningen. Färdtjänstlagen omfattar alla som omfattas av de grundläggande kriterierna. Att då anpassa riktlinjerna att till exempel även ta hänsyn till utbudet av allmän kommunikation bör i så fall gälla för samtliga kommunmedborgare som ansöker om färdtjänst. Det skulle innebära att individer som förvisso kan ha vissa (men inte väsentliga) svårigheter att förflytta sig på egen hand, men skulle kunna resa med allmän kommunikation, beviljas färdtjänst. Det skulle i sin tur innebära en stor merkostnad och kräva en tydlig prioritering till budget. Att särskilt gynna en viss grupp är en inte helt okomplicerad väg att gå. I detta fall (exemplet från frågeställaren som avser individer boende i bostad med särskild service enligt LSS) skulle det vara individer som omfattas av LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). LSS har som mål att personer med funktionsnedsättning inte ska ha sämre levnadsvillkor än personer utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder i sin omgivning. LSS slår fast att begreppet goda levnadsvillkor är ett kvalitetskrav på de insatser som beviljas enligt lagen. Det är då ytterst en verkställighetsfråga att de individer som beviljats insatser inom LSS ska uppnå en god levnadsnivå. Det i sin tur innebär inte att verksamheten ska ersätta färdtjänst men att verksamheten ser över vilken omfattning det är rimligt att anordna till exempel aktiviteter och följeslagare vid resor för att upprätthålla en god levnadsnivå.

Magnus Eriksson
Utbildnings- och omsorgsutskottets ordförande